

Sygn. akt IV KK 226/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 22 lipca 2021 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

sprawy **I. D. (D.)**

ukaranego za czyn z art. 95 k.w.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w C.

z dnia 7 stycznia 2021 r., sygn. akt XVI W (...)

**1) uchyla zaskarżony wyrok i umarza postępowanie w sprawie
o wykroczenie;**

**2) wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem o ukaranie, który wpłynął do Sądu Rejonowego w C. w dniu 9 grudnia 2020 r., I. D. został obwiniony o to, że w dniu 21 września 2020 r. o godz. 20.25 w K. na ul. M., będąc w stanie nietrzeźwości (0,30 mg/1), prowadził na

drodze publicznej pojazd marki O. (...) o nr rej. (...), nie mając przy sobie wymaganego dokumentu – prawa jazdy, tj. o popełnienie wykroczenia z art. 95 k.w.

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem nakazowym z dnia 7 stycznia 2021 r., sygn. akt XVI W (...), uznał obwinionego I. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. wykroczenia z art. 95 k.w. – i za to, na podstawie art. 95 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w., wymierzył mu karę grzywny w kwocie 100 złotych. Nadto, Sąd Rejonowy obciążył I. D. kosztami postępowania.

Wymienione wyżej orzeczenie nie zostało zaskarżone przez strony.

Kasację od przedmiotowego wyroku wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając to orzeczenie w całości na korzyść I. D..

Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 93 § 2 k.p.w. w zw. z art. 2 § 1 k.w. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że występują przesłanki do rozpoznania sprawy obwinionego I. D. w postępowaniu nakazowym i w konsekwencji wydanie w dniu 7 stycznia 2021 r. wyroku nakazowego, na mocy którego został on uznany za winnego popełnienia w dniu 21 września 2020 r. wykroczenia z art. 95 k.w., polegającego na prowadzeniu po drodze publicznej pojazdu bez posiadanego przy sobie dokumentu w postaci prawa jazdy, podczas gdy wobec zmiany z dniem 5 grudnia 2020 r. brzmienia art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1517), kierujący pojazdem jest zobowiązany do posiadania przy sobie i okazania na żądanie uprawnionego organu dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdem, ale jedynie innego niż wydane w kraju prawo jazdy, a zatem, w myśl ustawy obowiązującej w czasie orzekania, zachowanie obwinionego nie realizowało znamion zarzucanego mu wykroczenia, co nakazywało umorzenie postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w.

Wskazując na ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz umorzenie postępowania na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w. oraz w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w.

Prokurator Generalny jednocześnie wyjaśnił, że jakkolwiek w opisie zarzucanego I. D. czynu ujęto również prowadzenie pojazdu „w stanie nietrzeźwości (0,30 mg/1)”, to przedmiotem wniosku o ukaranie oraz rozpoznania w

niniejszej sprawie było wyłącznie popełnienie przez I. D. wykroczenia z art. 95 k.w., polegającego na prowadzeniu przez wyżej wymienionego w dniu 21 września 2020 r. w K. na ul. M., na drodze publicznej, pojazdu marki O. (...) o nr rej. (...), bez posiadania przy sobie wymaganego dokumentu – prawa jazdy. Materiały w tym zakresie wyłączono do odrębnego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja okazała się w sposób oczywisty zasadna i w związku z tym podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu, o którym mowa w art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

W niniejszej sprawie I. D. został ukarany za popełnienie wykroczenia stypizowanego w art. 95 k.w., albowiem – jak ustalono – prowadził on na drodze publicznej pojazd (samochód osobowy) nie mając przy sobie dokumentu w postaci prawa jazdy. Sąd Rejonowy nie dostrzegł jednak, że przed dniem wyrokowania w niniejszej sprawie, weszła w życie nowelizacja art. 38 ustawy Prawo o ruchu drogowym (dalej: p.r.d.), która dokonana została ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r., poz. 1517). Przepis art. 38 p.r.d. określa zakres obowiązku, którego niedopełnienie skutkuje odpowiedzialnością za wykroczenie określone w art. 95 k.w. Na mocy tejże nowelizacji – od dnia 5 grudnia 2020 r. – kierujący pojazdem jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu wymagany dla danego rodzaju pojazdu lub kierującego dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem inny niż wydane w kraju prawo jazdy albo pozwolenie na kierowanie tramwajem, jeżeli kierujący nie posiada wydanego w kraju prawa jazdy albo pozwolenia na kierowanie tramwajem (art. 38 ust. 1 pkt 1 p.r.d.). Wobec tego należy stwierdzić, że od dnia 5 grudnia 2020 r. kierujący pojazdem nie ma już obowiązku posiadania przy sobie dokumentu prawa jazdy wydanego w Rzeczypospolitej Polskiej. Skoro zatem taki właśnie dokument stwierdzał w niniejszej sprawie uprawnienia I. D. do kierowania pojazdem, to rację ma skarżący, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w czasie popełnienia przez I. D. zarzucanego mu czynu, tj. w dniu 21 września 2020 r., jego zachowanie stanowiło wykroczenie z art. 95 k.w., niemniej – stosownie do przepisów obowiązujących w dacie orzekania, tj. w dniu 7 stycznia 2021 r. – zachowanie to nie

realizowało już znamion tego wykroczenia. W tym stanie rzeczy, Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok dopuścił się obrazy art. 2 § 1 k.w., który stanowi, że jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia wykroczenia, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy. Nie ulega przy tym wątpliwości, że art. 2 § 1 k.w. odnosi się również do zmiany unormowań prawnych określających zakres obowiązku, którego niedopełnienie skutkuje odpowiedzialnością za wykroczenie – a zatem w tym przypadku art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Wypada wskazać, że wyżej omówiona zmiana legislacyjna winna zostać dostrzeżona już w toku kontroli wniosku o ukaranie, który wpłynął do Sądu Rejonowego w dniu 9 grudnia 2020 r. (art. 59 § 2 k.p.w.) – i w konsekwencji skutkować odmową wszczęcia postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w.

Stwierdzone uchybienie bez wątpienia ma rażący charakter i w sposób istotny wpływa na treść zaskarżonego orzeczenia, bowiem I. D. został ukarany za czyn, który w czasie orzekania przez Sąd Rejonowy nie stanowił wykroczenia. W tej sytuacji Prokurator Generalny zasadnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, a rozstrzygnięciem następczym – stosownie do art. 62 § 2 k.p.w. – winno być umorzenie postępowania o wykroczenie z art. 95 k.w., bowiem z racji orzekania przez Sąd Rejonowy w trybie nakazowym, nie doszło do rozpoczęcia przewodu sądowego w sprawie.

O wydatkach związanych z rozpoznaniem kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego rozstrzygnięto zgodnie z art. 638 k.p.k. w zw. z art. 121 k.p.w.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.